

Література

1. Diffie W. New Directions in Cryptography / W. Diffie, M.E. Hellman // IEEE Transactions on Information Theory. – 1976. – V. IT-22, № 6. – P. 644-654.
2. Молдовян Н.А. Проблематика и методы криптографии. – СПб.: СПбГУ, 1998. – 290 с.
3. Ріппа С.П. Блокчейн як методологія економіко-інформаційної безпеки крипто валют / С.П. Ріппа // Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи. – 2017. – УДФСУ, Ірпінь. – С. 143-154.
4. Залізко В.Д. Методика оцінювання економічної безпеки сільських територій / В.Д. Залізко, В.І. Мартиненков // Економіка України. – 2016. – № 1 (650). – С. 19–34.
5. Hellman M.E. An extension of the Shannon theory approach to cryptography // submitted to IEEE Trans. Inform. Theory, Sept.1975.
6. Закон України «Про електронну комерцію». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.

Калабухова С. В., к. е. н., професор
кафедра обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу
Київський національний економічний університет
ім. В. Гетьмана, Україна

Облікові орієнтири формування управлінських рішень в бізнес-середовищі

Процес управління підприємством реалізується у формі певної послідовності рішень, ефективність яких можна перевірити тільки на основі отримання інформації про проміжні і кінцеві результати, що достовірно і своєчасно відображають стан і поведінку керованих параметрів. Відтворювати факти господарського життя через документально зафіксовані цифрові дані може тільки облікова інформація. Все, що відображено в бухгалтерських регістрах, відображає господарські процеси, які реально існують та об'єктивно відбуваються. Відтак, облікова інформація є основою для прийняття важливих управлінських рішень як всередині фірми, так і поза нею. Бухгалтерський облік уможливорює спілкування різних груп зацікавлених сторін бізнесу та є формалізованою у цифрах сполучною ланкою між людьми, що приймають рішення у бізнес-середовищі. Доречно додати, що підприємницька діяльність ґрунтується на повній

відповідальності за прийняті рішення та їх наслідки.

Необхідність формування якісної інформаційної бази системою бухгалтерського обліку, що уможлиблює прийняття виправданих управлінських рішень, обґрунтована у фундаментальних працях провідних зарубіжних вчених – обліковців Б. Нідлза, Х. Андерсона, Д. Колдуелла [1], Г.А. Велша, Д.Г. Шорта [2], Е.С. Хендріксена, М.Ф. Ван Бреди [3], Я.В. Соколова, М.Л. Пятова [4].

За Б. Нідлзом, облікова інформація забезпечує кількісною інформацією про економічну одиницю для реалізації трьох функцій управління: планування, контролю та оцінки. Зокрема, для планування (planning) на майбутнє важливою є інформація про передбачуваний прибуток і потреби в грошових коштах; для контролю (control) фактичного виконання планів важливою є інформація, що містить співставлення фактичних витрат та доходів з плановими; для оцінки (evaluation) системи прийняття рішень важливою є інформація, що дозволяє зрозуміти, чи було досягнуто поставлену мету (зворотній зв'язок) і якщо з'ясується, що ні – визначаються недоліки: або планування, або контролю [1, с.14].

Оскільки в системі прийняття рішень передбачається командна робота, що вимагає знаходження точки зіткнення цінностей та інтересів його учасників, обліковий процес забезпечує сталий потік корисної інформації для всіх зацікавлених користувачів. Як відзначають Г. Велш, Д. Шорт, «облікова інформація та засоби її передачі часто мають досить сильний психологічний вплив на зацікавлених осіб» [2, с. 34].

Фундаментальними якісними характеристиками фінансової звітності, що орієнтовані на прийняття рішень, є доречність (relevance) та суттєвість (materiality), що разом характеризуються як релевантність. Для того, щоби встановити, яка облікова інформація є для користувача релевантною, необхідно дослідити, як користувачі облікової інформації приймають рішення. У праці Е. С. Хендріксена відзначається, що вивчення процесу прийняття рішень користувачами облікової інформації проводиться в двох напрямках. В рамках першого напрямку вивчається, як люди повинні приймати рішення, тобто здійснюється нормативний підхід; в другому напрямку досліджується, як це робиться на практиці, тобто застосовується позитивний підхід [3, с.130]. Зокрема, нормативний напрямок при формуванні управлінських рішень передбачає прагнення до об'єктивної точності і неупередженості, а позитивний базується на суб'єктивних судженнях.

За твердженням Я.В. Соколова та М.Л. Пятова, кожне управлінське рішення повинно передбачати збереження стійкості

підприємства; бухгалтерські дані покликані виявити проблеми управління господарськими процесами, тому не випадково облік передбачає систему рахунків, в якій кожний рахунок є «вікном», через яке спостерігає адміністрація; баланс виступає загальним цільовим документом, який оцінює ефективність управління; засоби є ресурсами, що дозволяють вирішити проблему, тобто перейти від наявної ситуації до бажаної [4, с. 216-217].

Необхідно відзначити, що в країнах Європи при прийнятті рішень інвесторами (власниками), позичальниками та іншими кредиторами щодо надання ресурсів суб'єкту господарювання вважається за доцільне керуватися загальноприйнятими правилами, які пояснюють деякі фінансові пропорції між окремими позиціями фінансової звітності підприємства. До цих правил належать: «золоте правило» фінансування; «золоте правило» балансу; «золоте правило» ліквідності.

Для формування управлінських рішень в бізнес-середовищі важливою є не тільки системність і документальна обґрунтованість розкритих у фінансовому обліку операцій, але і його орієнтованість на проблеми, пов'язані з конкурентною спроможністю підприємства. Тому внаслідок недоліків традиційної бухгалтерії виник управлінський облік. У Положеннях Institute of Management Accountants (США) управлінський облік трактується як професія, що передбачає партнерство у прийнятті управлінських рішень; вона включає розробку систем планування та управління ефективністю діяльності, забезпечення аналізу у сфері фінансової звітності; контроль для надання допомоги управлінському персоналу у формуванні та реалізації організаційної стратегії [5]. Як відзначає Ч.Т. Хорнгрен, успіх управлінського обліку залежить від того, наскільки покращуються результати управлінських рішень від отримання менеджерами бухгалтерської інформації [6, с. 16].

Аналітичні розрахунки забезпечують усвідомлене прийняття управлінських рішень, тому на перше місце в процесі формування виправданих рішень висувається проблема практичної корисності отриманих результатів від аналізу бухгалтерської інформації. Проаналізована облікова інформація підвищує ймовірність реальності прогнозів, уможливорює скорочення впливу фактора невизначеності при прийнятті рішень зовнішніми та внутрішніми користувачами. Бухгалтерський аналіз, що ґрунтується на принципах міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, забезпечує формування управлінських рішень в бізнес-середовищі через осмислення бухгалтерської інформації.

Література

1. Нидлз Б. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл; пер. с англ.; под ред. Я.В. Соколова. – 2-е изд. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.
2. Велш Г.А. Основи фінансового обліку / Г.А.Велш, Д.Г.Шорт; пер. з англ. – К.: Основи, 1999. – 943 с.
3. Хендриксен Э.С. Теория бухгалтерского учета / Э.С. Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда; пер. с англ.; под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 576 с.
4. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет для руководителя: учеб.-практ. пособие. – 3-е изд., перераб. и доп. / Я.В. Соколов, М.Л. Пятов. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. – 232 с.
5. Definition of Management Accounting [Электронный ресурс] / Institute of Management Accountants, NJ 07645. – Режим доступа: www.imanet.org.
6. Хорнгрен Ч. Управленческий учет / Ч. Хорнгрен, Дж. Фостер, Ш. Датар; пер. с англ.. – 10-е изд. – СПб: Питер, 2005. – 1008 с.

Лівінський А. І., к. с.-г. н., доцент
Одеський державний аграрний університет, Україна

Сучасні проблеми трансформації середовища функціонування підприємств тваринництва та скотарства

Проблема конкуренції в аграрному секторі є однією з найбільш важливих для аграрної економічної науки є. З усіх ознак ринкової економіки конкурентна боротьба є основною. Тому не випадково в працях багатьох економістів поняття «ринкова економіка» й «конкурентна система» розглядаються як синоніми [1-3].

Конкуренція - це економічна боротьба, суперництво між відособленими виробниками продукції, виконавцями робіт, послуг по задоволенню своїх інтересів, пов'язаних із реалізацією продукції, виконанням робіт, наданням послуг одним й тим же споживачам [1-5]. Виникнення ринкової економіки ознаменувалося появою вільної конкуренції. В аграрному секторі конкуренції властиві певні особливості. Розгляд і з'ясування їх мають теоретичне й практичне значення. Серед умов виникнення й дії конкуренції в аграрному секторі вирішального значення набуває досягнення рівноваги між попитом і пропозицією на аграрну продукцію. Сьогодні по багатьох важливих видах продукції (м'ясо, молочні продукти) попит на